

SPRAWOZDANIE

**Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO
CENTRUM POMOCY RODZINIE
W GOLENIOWIE**

I

**REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
na lata 2015-2017**

za rok 2016

Goleniów, marzec 2017 r.

SPIS TREŚCI

I.	Stan organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	3
II.	Sprawozdanie z realizacji zadań w zakresie:	5
	1. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 za rok 2016:	
1.1	Zadania własne powiatu realizowane przez PCPR	5
a)	zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej	5
-	w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	5
-	w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	7
b)	organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze	8
c)	organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez poradnictwo specjalistyczne	9
d)	świadczenia w pieczy zastępczej	10
e)	świadczenia na usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze	13
f)	źródła finansowania rodzinnej pieczy zastępczej	14
1.2	Zadania realizowane przez PCPR jako organizatora pieczy zastępczej.....	16
	2. ustawy o pomocy społecznej:	
2.1.	Zapewnienie i organizowanie całodobowej opieki w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie	17
2.2.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	18
2.3.	Usamodzielnianie wychowanków opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze	20
	3. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	21
III.	Sprawozdanie z realizowanych przez PCPR programów, projektów systemowych i konkursowych	25
1.	Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Goleniowskim na lata 2013-2017	25
2.	Pilotażowy program „Akademia dla Rodziny”	26
3.	Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”	27
4.	Projekty konkursowe	29
4.1	„PRZEMOCY DOMOWEJ POWIEDZ NIE”	29
4.2	„KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	30
IV.	Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej	31

I. STAN ORGANIZACYJNY POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

Centrum działa na podstawie Statutu, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XIII/100/12 Rady Powiatu w Goleniowie z dnia 23 lutego 2012r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie oraz Regulaminu organizacyjnego nadanego uchwałą Nr 19/8/2015 Zarządu Powiatu w Goleniowie z dnia 28 stycznia 2015r. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym w skład Centrum wchodzi następujące zespoły:

- 1) Zespół ds. Pieczy Zastępczej (ZPZ),
- 2) Zespół ds. Organizacyjnych, Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Świadczeń (ZORİŚ),
- 3) Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK),
- 4) Zespół ds. Finansowych (ZF).

W 2016r. Centrum realizowało zadania Powiatu z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Powyższe realizowało 15 pracowników, w tym 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, z czego 2 współfinansowanych z dotacji celowej z budżetu państwa.

Dodatkowo w ramach zawartych z Powiatowym Urzędem Pracy umów:

- 4 osoby bezrobotne przez okres (średnio) 4 miesiące odbywały w Centrum staż. Do odbycia stażu zostały skierowane do rodzinnych domów dziecka oraz rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej, jako pomoc przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich,
- 9 osób zatrudniono w ramach robót publicznych, w tym 5 osób zostało skierowanych do pracy, jako pomoc przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, do rodzinnych domów dziecka, 1 osoba została skierowana do pomocy przy pracach gospodarskich w mieszkaniu osoby niepełnosprawnej, poruszającej się wyłącznie na wózku inwalidzkim i samotnie zamieszkującej, 3 osoby zostały zatrudnione w PCPR, w tym 1 na stanowisku referenta ds. księgowości, 1 osoba na stanowisku pracownika administracyjno – biurowego i 1 osoba w swoim zakresie obowiązków miała min. dostarczanie korespondencji na terenie Goleniowa i utrzymywanie w czystości pomieszczeń PCPR.

Pierwotnie na utrzymanie i funkcjonowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zabezpieczono w budżecie powiatu środki w wysokości **761.900,00 zł**. W trakcie roku budżetowego plan dochodów i wydatków PCPR uległ zwiększeniu o kwotę **29.899,00 zł**.

Ostatecznie na utrzymanie Centrum zabezpieczono w budżecie powiatu środki w wysokości **791.799,00 zł**, z czego wydatkowano **754.787,45 zł**.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Centrum uczestniczyli między innymi:

- w cyklicznych spotkaniach informacyjno-doradczych dla skazanych, odbywających karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Goleniowie i Zakładzie Karnym w Nowogardzie,
- w posiedzeniach interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także grup roboczych,
- w cyklicznych spotkaniach powiatowych koordynatorów realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- w spotkaniach w ramach realizowanego przez Gminę Goleniów projektu „Partnerstwo Cm²”,
- w szkoleniu pn. „Działania w ramach procedury Niebieskiej karty”,
- w spotkaniu w ZK w Goleniowie w ramach programu „Być tatą – to nie jest proste”,
- w konferencji dotyczącej problemu anoreksji i zażywania dopalaczy,
- w spotkaniach artystycznych z udziałem osób niepełnosprawnych – zorganizowanych przez PTWK Koło Terenowe w Goleniowie,
- w szkoleniu pn. „Proceder handlu ludźmi, problem prostytucji w Polsce”,
- w szkoleniu dla członków interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach projektu „PRZEMOCY DOMOWEJ POWIEDZ NIE”,
- w kursie szkoleniowym dla rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie - w ramach projektu „PRZEMOCY DOMOWEJ POWIEDZ NIE”,
- w warsztatach „Analiza transakcyjna w pracy z samym sobą i klientem”.
- w warsztatach dla kadry Regionalnej Akademii Rodziny organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie,
- w konferencji dotyczącej problematyki zagrożeń, związanych z przestępczością wobec osób starszych pn. „Osoba starsza w obliczu przestępczości”,
- w III Wojewódzkiej Konferencji dla dyrektorów, pedagogów, psychologów, nauczycieli i rodziców pn. „Szkola Równych Szans”.

Dyrektor Centrum uczestniczyła w spotkaniach dyrektorów organizowanych przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki – Wydział Spraw Społecznych oraz w spotkaniach Konwentu Dyrektorów Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie Województwa Zachodniopomorskiego.

II. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W ZAKRESIE:

1. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 za rok 2016:

1.1 Zadania własne powiatu realizowane przez PCPR :

a) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej:

- w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka

W trakcie 2016r. na terenie powiatu funkcjonowało **165 rodzin zastępczych**, w których umieszczonych było **240 dzieci** oraz **8 rodzinnych domów dziecka**, w których przebywało **54 dzieci**.

Na 31 grudnia 2016r. w Powiecie Goleniowskim funkcjonowało:

- **151 rodzin zastępczych**, w których umieszczonych było **206** dzieci, w tym:
 - 111 rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem, w których przebywało łącznie 144 dzieci,
 - 31 rodzin niezawodowych, w których umieszczonych było 39 dzieci,
 - 3 rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, w których przebywało 3 dzieci,
 - 4 zawodowe rodziny zastępcze, w których przebywało 14 dzieci,
 - 2 zawodowe rodziny specjalistyczne, w których przebywało 6 dzieci,
- **8 rodzinnych domów dziecka** (sześć na terenie gminy Goleniów, jeden na terenie gminy Nowogard i jeden na terenie gminy Maszewo), w których – na dzień 31.12.2016r. - przebywało **48 dzieci**.

W poszczególnych gminach sytuacja przedstawiała się następująco:

Gmina	liczba rodzin zast./ rodzinnych domów dziecka	Liczba rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka wg liczby dzieci powierzonych opiece				
		0 dzieci	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci i więcej
Goleniów	52	-	29	11	5	7 (42)
Maszewo	21	-	16	2	1	2 (11)
Nowogard	46	1	34	8	1	2 (9)
Osina	12	-	10	1	1	-
Przybiernów	8	-	7	1	-	-
Stepnica	20	-	15	4	1	-
RAZEM	159	1	111	27	9	11 (62)

W trakcie roku sprawozdawczego 17 dzieci opuściło rodzinne formy pieczy zastępczej (z przyczyn innych niż usamodzielnienie) tj.:

- 2 dzieci zostało przysposobionych,
- 7 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 8 dzieci powróciło do rodziny biologicznej.

W roku 2016 do pogotowi rodzinnych skierowano łącznie 12 dzieci, dodatkowo w pogotowia przebywało nadal 5 dzieci umieszczonych w tych rodzinach w 2014 i 2015 roku. W okresie sprawozdawczym 1 dziecko, przebywające w pogotowiu, zostało umieszczone w rodzinie adopcyjnej, 4 wróciło do rodziców biologicznych, 5 umieszczono w rodzinach zastępczych i 4 w rodzinnych domach dziecka. Z przyjętych obowiązków rodziny wywiązywały się bez zastrzeżeń, zapewniały dzieciom prawidłowe warunki rozwoju i wychowania, czyniły wszelkie starania, by dzieci kierowane do pogotowia znalazły trwałą opiekę zastępczą, a jeśli było to możliwe – powróciły do rodziców biologicznych. Pracowały z rodzinami biologicznymi dzieci, w celu znalezienia wyjścia z sytuacji kryzysowej, a w stosunku do dzieci odrabiały zaległości w organizowaniu pomocy specjalistycznej: medycznej, pedagogicznej, psychologicznej i innej. Korzystały w tym zakresie z porad specjalistów instytucji pomocy społecznej z terenu powiatu goleniowskiego. Funkcjonujące na terenie powiatu rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego zapewniały tymczasową, zastępczą formę opieki nad małymi dziećmi, porzuconymi przez rodziców biologicznych lub pochodzącymi ze środowisk patologicznych do czasu zakończenia postępowania sądowego.

W okresie sprawozdawczym sądy rejonowe utworzyły w powiecie **17 nowych rodzin zastępczych** (14 spokrewnionych i 3 niezawodowe), które podjęły opiekę nad **20 dziećmi**, w tym:

- 1 dzieckiem wcześniej umieszczonym w pogotowiu rodzinnym,
- 1 dzieckiem z innego powiatu (powiat finansuje koszty pobytu dziecka na podstawie zawartego porozumienia),
- 2 dzieci wcześniej umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 1 dzieckiem, które wcześniej przebywało w rodzinnym domu dziecka i zostało przeniesione do rodziny zastępczej niezawodowej (ciotki),
- 2 dzieci, których poprzedni opiekunowie zastępczy zmarli,
- 2 dzieci uprzednio umieszczonych w rodzinach zastępczych, które zostały rozwiązane przez Sąd z uwagi na występujące w nich nieprawidłowości,
- 11 dzieci wobec których sąd orzekł o ograniczeniu władzy rodzicielskiej wobec ich rodziców poprzez umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Dodatkowo Sąd Rejonowy w Goleniowie orzekł o umieszczeniu już w funkcjonujących formach pieczy zastępczej tj.:

- w rodzinnych domach dziecka: 4 dzieci, które wcześniej przebywały w pogotowia rodzinnych i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- w rodzinach zastępczych : 7 dzieci, w tym 3 dzieci, które były wcześniej umieszczone w pogotowiach rodzinnym i 4 wobec, których sąd orzekł o ograniczeniu władzy rodzicielskiej wobec rodziców poprzez umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

- w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Na terenie powiatu goleniowskiego funkcjonuje pięć placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza nr 1 w Goleniowie, ul. Wolińska 51,
- Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza nr 2 w Goleniowie, ul. Wolińska 53,
- Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza nr 3 w Goleniowie, ul. Chrobrego 21,
- Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza nr 4 w Nowogardzie, ul. Jana Pawła II 1,
- Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza nr 5 w Nowogardzie, ul. Jana Pawła II 1a.

Obsługa placówek prowadzona jest przez Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Goleniowie przy ul. Dworcowej 1.

Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu goleniowskiego w 2016r. wynosił:

- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 1 w Goleniowie - **3 664,49 zł**,
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 2 w Goleniowie - **3 072,28 zł**,
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 3 w Goleniowie - **3 183,84 zł**,
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 4 w Nowogardzie - **2 886,73 zł**,
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 5 w Nowogardzie - **2 986,64 zł**.

W 2016 roku umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej **25 dzieci**. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgromadzono wymaganą dokumentację dotyczącą stanu zdrowia i sytuacji szkolnej dzieci oraz opinie na temat funkcjonowania rodziny w środowisku uzyskane z jednostek policji i ośrodków pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym placówki opiekuńczo- wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu goleniowskiego opuściło **30 wychowanków**:

Przyczyny opuszczenia Placówki	Liczba dzieci
usamodzielnienie	16
powrót do rodziny naturalnej	9
umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	4
umieszczenie w domu pomocy społecznej	1

Na 31 grudnia 2016r. w placówkach opiekuńczo- wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu goleniowskiego przebywało łącznie 59 wychowanków, spośród których aż około 70% miało poważne zaburzenia zachowania, deficyty rozwojowe lub zastosowane środki wychowawcze. I tak m.in.:

- dwoje wychowanków przebywało w szpitalu dla nerwowo i psychicznie chorych o wzmocnionym zabezpieczeniu,
- jeden oczekiwał na zwolnienie się miejsca w tego typu placówce i umieszczenie,
- 8 wychowanków posiadało orzeczenie o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim,
- 6 wychowanków posiadało orzeczenie o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym,
- 1 wychowanek miał rozpoznany FAS (płodowy zespół alkoholowy),
- 1 wychowanek miał rozpoznany FAS i jednocześnie Zespół Aspergera,
- 1 wychowanek posiadał zaburzenia tożsamości płciowej,
- 8 wychowanków uczęszczało do Kuratorskiego Ośrodka w Goleniowie,

- 5 wychowanków dokonało czynów karalnych,
- 1 wychowanek, przebywający w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii, dokonał kolejnych czynów karalnych i aktualnie przebywa w Schronisku dla Nieletnich w Szczecinie,
- 6 wychowanków przebywało w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii,
- 8 nieletnich przebywało w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych,
- wobec 9 wychowanków toczyły się postępowania o zaostrenie środka wychowawczego.

Wszyscy wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych borykali się i borykają z problemami wynikającymi z ich sytuacji życiowej, rodzinnej oraz zdrowotnej i wszyscy wymagali i wymagają wsparcia, motywowania do poprawnego zachowania, nadzoru nad zachowaniem i pomocy w zakresie rozwiązywania problemów edukacyjnych i społecznych. Na 31 grudnia 2016r. na 59 wychowanków aż 41 wymagało wzmożonych oddziaływań, o których mowa wyżej.

b) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze

Osobom opuszczającym, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną, umieszczonym w pieczy zastępczej na podstawie postanowienia sądu, w okresie sprawozdawczym udzielano pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie, w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia oraz pomocy prawnej i psychologicznej, w trybie i na zasadach określonych w ustawie:

- o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w odniesieniu do osób usamodzielnianych, które opuściły pieczę zastępczą po 1 stycznia 2012r.
- o pomocy społecznej w odniesieniu do osób usamodzielnianych, które przed 1 stycznia 2012r. opuściły rodzinę zastępczą albo placówkę opiekuńczo – wychowawczą, albo pobierały pomoc na kontynuowanie nauki na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

W 2016r. uzyskało pełnoletność 32 wychowanków pieczy zastępczej, w tym 18 wychowanków rodzin zastępczych i 14 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 18 indywidualnych programów usamodzielnienia z wychowankami rodzin zastępczych oraz 11 z wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 17 weryfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych, 29 weryfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz 8 weryfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pozostających w dotychczasowych rodzinach zastępczych po osiągnięciu pełnoletności,
- 28 okresowych ocen realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych oraz 10 ocen usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,

- 3 oceny końcowe procesu usamodzielnienia wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz 7 ocen dot. wychowanków rodzin zastępczych.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ucząca się osoba osiągająca pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo – wychowawczej do 25 roku życia, pod warunkiem kontynuowania nauki. Z możliwości tej w 2016r. korzystało 37 wychowanków rodzin zastępczych oraz 14 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W związku z ustawowym obowiązkiem weryfikacji sytuacji materialno – dochodowej w drodze przeprowadzanych wywiadów środowiskowych w stosunku do wychowanków, którzy osiągnęli pełnoletność do 31 grudnia 2011r. w okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 1 wywiad środowiskowy rodzinny cz. I,
- 10 aktualizacji wywiadów środowiskowych cz. IV.

c) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez poradnictwo specjalistyczne

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka umożliwiono skorzystanie z poradnictwa specjalistycznego w ramach realizowanego w Powiecie Goleniowskim projektu „Regionalna Akademia Rodziny”. W ramach powyższego zadania – podczas odbywających się comiesięcznie dyżurów – osoby tworzące rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka oraz ich wychowankowie korzystali z pomocy specjalistycznej: terapeutycznej, psychologicznej, prawnej, pedagogicznej oraz mediacji. Dodatkowo, w ramach projektu rodziny uczestniczyły w warsztatach: „Szkoła dla Rodziców”, „Szkoła dla Babć i Dziadków” oraz szkoleniu pn. „Edukacja finansowa”.

W ramach realizowanego w Powiecie Goleniowskim programu osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – projektu „PRZEMOCY DOMOWEJ POWIEDZ NIE”, prowadzący rodzinne domy dziecka uczestniczyli w dwudniowym kursie szkoleniowym, którego celem było wypracowanie prawidłowych relacji w rodzinie, podniesienie umiejętności rodzicielskich i wychowawczych oraz wyposażenie uczestników w umiejętności radzenia sobie z emocjami bez stosowania przemocy. Zorganizowane w ramach kursu zajęcia prowadzone były odrębnie dla dorosłych, nastolatków i dzieci.

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka, a także ich wychowankom umożliwiono korzystanie z poradnictwa/wsparcia psychologicznego udzielanego w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej. W ramach udzielanego wsparcia psychologicznego pracowano z rodzinami i ich wychowankami nad prawidłową komunikacją oraz nad poszukiwaniem zadowalających rozwiązań istniejących problemów. Uczestnikom została przekazana wiedza pozwalająca na podejmowanie i utrwalanie zachowań, przyczyniających się do zmiany postaw poprzez pracę nad własnymi przekonaniem.

Osoby korzystające z pomocy borykały się m.in. z problemami emocjonalnymi, z trudnościami szkolnymi, niską motywacją dzieci do nauki, brakiem wiary we własne możliwości, problemami w komunikacji z rodziną i innymi osobami, zachowaniami buntowniczymi w okresie dojrzewania, zaburzeniami zachowania, niewystarczającymi kompetencjami wychowawczymi. Pojawiały się również problemy pod postacią zachowań demoralizacyjnych czy autodestrukcyjnych wśród nastolatków (spożywanie alkoholu, palenie papierosów, samookaleczenia czy ucieczki ze szkoły). Rodzinom tym niezależnie od wsparcia psychologicznego - w ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Goleniowie -

organizowano spotkania małoletnich z przedstawicielami Policji, w trakcie których małoletni byli poddawani oddziaływaniom edukacyjno- prawnym.

W okresie sprawozdawczym z pomocy psychologicznej skorzystały łącznie 33 rodziny zastępcze/rodzinne domy dziecka.

Przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy psychologicznej w ramach OIK oraz liczba rodzin/dzieci w rodzinach korzystających z usług

Lp.	Przyczyny	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
1.	Problemy w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	26	73
2	Zachowania demoralizujące, autodestrukcyjne	5	14
3.	Sytuacje kryzysowe, problemy rodzinne	6	22
4.	Zdarzenia losowe	3	10
	Ogółem	33*	92

*8 rodzin korzystało ze wsparcia z więcej niż jednej przyczyny

W okresie sprawozdawczym zdiagnozowano 49 dzieci, które po raz pierwszy trafiły do pieczy zastępczej, albo – w związku z uregulowaną sytuacją prawną – kwalifikowały się do adopcji. Sporządzone diagnozy psychofizyczne miały na celu ustalenie potrzeb edukacyjnych diagnozowanych dzieci, ich udziału w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz objęcia pomocą profilaktyczno- wychowawczą lub resocjalizacyjną, rehabilitacyjną albo leczeniem.

Lp.	DIAGNOZY PSYCHOFIZYCZNE	Liczba diagnoz
1.	Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną (zgłaszane do adopcji)	24
2.	Dzieci, które trafiły po raz pierwszy do rodzinnej pieczy zastępczej	25
	Ogółem	49

d) świadczenia w pieczy zastępczej

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa oraz rodzinny dom dziecka uprawnione są do pobierania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w kwocie nie niższej niż 1000zł miesięcznie. Rodzina zastępcza spokrewniona w kwocie nie niższej niż 660zł.

W przypadku sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności rodzinie przysługuje dodatek nie niższy niż 200zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka.

Ustawodawca przewidział możliwość otrzymywania wynagrodzeń, dodatków oraz świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci lub osób przebywających w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – na wniosek rodziny - na zasadach i w trybie określonym w przepisach ustawy o pomocy społecznej.

Z możliwości tej skorzystało 20 rodzin (20 dzieci), które przed 1 stycznia 2012r. posiadały status rodziny zastępczej spokrewnionej i uzyskiwały świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w wysokości wyższej niż stanowi to ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pozostałe rodziny, prowadzący rodzinne domy dziecka w 2016 roku świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci otrzymywały w kwocie:

- 1.000zł na 137 dzieci,
- 660 zł na 136 dzieci,
- 200 zł (dodatek) na 26 dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Do zadań własnych powiatu o charakterze obligatoryjnym należy nie tylko przyznawanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, ale także między innymi:

- przyznawanie wynagrodzeń rodzinom zastępczym zawodowym, prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz rodzinom pomocowym,
- przyznawanie prowadzącym rodzinny dom dziecka świadczeń na utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- pokrywanie prowadzącym rodzinny dom dziecka kosztów związanych z remontem,
- udzielanie rodzinom zastępczym zawodowym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka dni wolnych od sprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy.

Ponadto rodzinom zastępczym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka **można** przyznać świadczenia na:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka,
- pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka oraz wystąpieniem zdarzeń losowych.

Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mają prawo do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy. W takiej sytuacji opieka nad dzieckiem zostaje powierzona rodzinie pomocowej.

W okresie sprawozdawczym z możliwości wypoczynku i niesprawowania w tym okresie opieki nad dzieckiem skorzystały trzy rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz jedna rodzina zastępcza zawodowa. W związku z tym, opiekę nad umieszczonymi w tych rodzinach 12 dzieci sprawowało 5 rodzin pomocowych.

W roku 2016 rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka przyznano:

- 12 świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka,
- 2 świadczenia w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki,
- 54 świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- 2 świadczenia na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego,
- 1 świadczenie na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka,
- dofinansowanie do wypoczynku dla 3 dzieci poza miejscem zamieszkania.

W 2016r. wydano **298** decyzji administracyjnych dot. świadczeń, w tym:

- **39** decyzji orzekających o uchyleniu świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej,
- **8** decyzji orzekających o uchyleniu świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania pełnoletniego wychowanka opuszczającego pieczę zastępczą,

- **39** decyzji orzekających o przyznaniu świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- **12** decyzji orzekających o przyznaniu jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do pieczy zastępczej dziecka,
- **16** decyzji przyznających świadczenie na rzecz pełnoletniego wychowanka pozostającego w dotychczasowej rodzinie po osiągnięciu pełnoletności,
- **30** decyzji orzekających o zmianie okresu wypłaty świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci,
- **2** decyzje orzekające o przyznaniu rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka świadczeń na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.
- **17** decyzji orzekających o przyznaniu dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- **25** decyzji orzekających o przypisaniu do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia,
- **2** decyzje orzekające o przyznaniu świadczenia na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego,
- **54** decyzje orzekające o przyznaniu środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym,
- **9** decyzji orzekających o przyznaniu osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich,
- **18** decyzji orzekających o przyznaniu świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rodzinie pomocowej,
- **14** decyzji orzekających o zmianie adresu lub danych osobowych rodziny zastępczej lub przebywającego w niej dziecka,
- **2** decyzje orzekające o umorzeniu postępowania administracyjnego w sprawie przypisania do zwrotu świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci,
- **1** decyzję orzekającą o przyznaniu 3 dzieci dofinansowania do wypoczynku,
- **3** decyzje orzekające o odmowie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów wypoczynku
- **2** decyzje przyznające świadczenie na pokrycie skutków zdarzenia losowego,
- **3** decyzje odmawiające przyznania jednorazowego świadczenia na przyjęcie dzieci do pieczy zastępczej,
- **1** decyzję przyznającą świadczenie na pokrycie nieprzewidzianych wydatków związanych z prowadzeniem rodzinnego domu dziecka.

Obowiązująca od 1 kwietnia 2016 r. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195 z późn. zm.) wprowadziła zmiany do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.), zgodnie z którymi rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, niezależnie od świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, przysługuje na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18. roku życia dodatek wychowawczy w kwocie 500,00zł miesięcznie. Jest on przyznawany na wniosek odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy.

W roku 2016 rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka wystąpili ze 166 wnioskami o ustalenie prawa do dodatków wychowawczych. Wydano 301 decyzji administracyjnych, w tym:

- 259 orzekających o przyznaniu dodatku wychowawczego,
- 13 zmieniających okres wypłaty dodatku - w związku z czasowym niesprawowaniem opieki nad dziećmi,
- 17 decyzji uchylających decyzje o przyznaniu dodatku wychowawczego,
- 12 decyzji orzekających o zwrocie nienależnie pobranego dodatku wychowawczego.

W okresie od kwietnia 2016 r. do grudnia 2016 r. wypłacono 1.973 dodatki wychowawcze na kwotę **969.352,08 zł**. Zadanie finansowane jest ze środków budżetu państwa.

e) świadczenia na usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontynuującym naukę usamodzielnianym wychowankom rodziny zastępczej lub placówki opiekuńczo – wychowawczej, którzy nabyli prawo do pobierania przedmiotowej pomocy przed styczniem 2012r. przysługuje miesięczna pomoc na kontynuowanie nauki w trybie i na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej tj. w kwocie **494,10zł** miesięcznie - pomoc w powyższej wysokości pobierało 8 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych.

Usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych, którzy nabyli prawo do pobierania przedmiotowej pomocy po 1 stycznia 2012r. przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki w kwocie **500zł** miesięcznie i w tej wysokości pomoc pobierało:

- 27 wychowanków rodzin zastępczych,
- 15 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Dodatkowo w okresie sprawozdawczym:

- 1) pomoc na usamodzielnienie przyznano i wypłacono:
 - 9 wychowankom rodzin zastępczych,
 - 8 wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 2) pomoc na zagospodarowanie przyznano i wypłacono:
 - 8 wychowankom rodzin zastępczych,
 - 9 wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W 2016r. wydano:

- **18** decyzji orzekających o przyznaniu miesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki dla wychowanków rodzin zastępczych,
- **15** decyzji orzekających o przyznaniu miesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- **7** decyzji orzekających o uchyleniu miesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki dla wychowanków rodzin zastępczych,
- **2** decyzje orzekające o uchyleniu miesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki dla wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych,
- **8** decyzji orzekających o przyznaniu pomocy na usamodzielnienie dla wychowanków rodzin zastępczych,
- **8** decyzji orzekających o przyznaniu pomocy na usamodzielnienie dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- **8** decyzji orzekających o przyznaniu pomocy na zagospodarowanie dla wychowanków rodzin zastępczych,
- **9** decyzji orzekających o przyznaniu pomocy na zagospodarowanie dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- **9** decyzji orzekających o zmianie adresu pełnoletniego wychowanka rodziny zastępczej i placówki opiekuńczo – wychowawczej pobierających miesięczną pomoc na kontynuowanie nauki,

- **3** decyzje orzekające o przypisaniu do zwrotu nienależnie pobranej miesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki,
- **1** decyzję orzekającą o zawieszeniu wypłaty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki,
- **4** zmieniające okres wypłaty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki.

f) źródła finansowania pieczy zastępczej

Łącznie na finansowanie **rodzinnej pieczy zastępczej** w Powiecie Goleniowskim wydatkowano środki w wysokości **4.875.176,94 zł**, w tym :

- z budżetu Powiatu Goleniowskiego – **3.056.301,14 zł**,
- z budżetu Państwa (dotacje, projekty konkursowe) – **1.010.342,90 zł**,
- z budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust.8 ustawy – **400.303,54 zł**,
- z budżetów powiatowych (porozumienia) – **397.226,96 zł**,
- z odpłatności rodziców biologicznych – **11.002,40 zł**.

W okresie sprawozdawczym realizowano:

- **32 porozumienia** określające warunki i sposób przekazywania Powiatowi Goleniowskiemu środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem opieki i wychowania **w rodzinnej pieczy zastępczej dzieciom pochodzącym z terenu innych powiatów tj.:**
 - 2 dzieci z Powiatu Szczecineckiego,
 - 1 dziecko z M. Zabrze,
 - 2 dzieci z Powiatu Łobeskiego,
 - 18 dzieci z Miasta Szczecin,
 - 3 dzieci z Powiatu Stargardzkiego,
 - 2 dzieci z Powiatu Kamieńskiego,
 - 1 dziecko z Miasta Włocławek,
 - 1 dziecko z Powiatu Świdwińskiego
 - 2 dzieci z Powiatu Wałeckiego.

Dochody z tego tytułu wyniosły 397.226,96 zł.

- **19 porozumień** określających warunki i sposób przekazywania innym powiatom środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem **dzieci pochodzących z Powiatu Goleniowskiego, a przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów tj.:**
 - Powiatowi Gryfickiemu - 2 dzieci,
 - Miastu Koszalin - 2 dzieci,
 - Miastu Szczecin - 6 dzieci,
 - Powiatowi Chełmskiemu - 2 dzieci,
 - Powiatowi Brzeskiemu - 2 dzieci,
 - Powiatowi Zamojskiemu - 2 dzieci,
 - Powiatowi Sławieńskiemu - 1 dziecko,
 - Powiatowi Kamieńskiemu – 1 dziecko,
 - Powiatowi Kieleckiemu – 1 dziecko.

Wydatki z tego tytułu wyniosły 240.979,15 zł.

- **1 porozumienie** określające warunki i sposób przekazywania innemu powiatowi środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem **1 dziecka pochodzącego z Powiatu Goleniowskiego, a przebywającego w placówce opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie Powiatu Sieradzkiego - wydatki z tego tytułu wyniosły 59.111,70 zł**,

- **5 porozumień** określających warunki i sposób przekazywania Powiatowi Goleniowskiemu środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem opieki i wychowania **w placówkach opiekuńczo- wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Goleniowskiego**: 7 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów: Powiatu Kołobrzeskiego – 3 dzieci, Powiatu Świdwińskiego - 1 dziecko, Miasta Gorzów Wielkopolski - 2 dzieci, Miasta Szczecina- 1 dziecko - **dochody z tego tytułu wyniosły 228.266,57 zł.**

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek **odpłatności gmin** właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2016r. gminy ponosiły odpłatność za pobyt:

- **w rodzinnej pieczy zastępczej:**

gmina	Goleniów	Nowogard	Stepnica	Maszewo	Osina	Przybiernów
Liczba dzieci pochodzących z danej gminy	31	31	10	17	7	11
Razem	107					

- **w instytucjonalnej pieczy zastępczej:**

gmina	Goleniów	Nowogard	Stepnica	Maszewo	Osina	Przybiernów
Liczba dzieci pochodzących z danej gminy	19	10	2	5	10	2
Razem	48					

W 2016r. dochody z tytułu zwrotu kosztów na opiekę i wychowanie dziecka pokrytych przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej **wyniosły 723 471,65 zł, w tym w instytucjonalnej – 323 168,11 zł.**

Rodzice, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, są zobowiązani do ponoszenia odpłatności za ich pobyt w pieczy. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dała możliwość odstąpienia od ustalania przedmiotowej opłaty, umarzania w całości lub w części łącznie z odsetkami, odraczania terminu płatności lub rozkładania na raty powstałych wierzytelności. Zgodnie z art. 194 ust. 2 wyżej cyt. ustawy Rada Powiatu w Goleniowie 23 lutego 2012r. przyjęła *uchwałę Nr XIII/102/12 w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty rodzicom, osobom dysponującym dochodem dziecka, osobie pełnoletniej, która osiągnęła pełnoletność w pieczy zastępczej, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.*

W okresie sprawozdawczym z tytułu **odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej** uzyskano dochody w łącznej wysokości **18 094,67 zł, w tym:**

- rodzinnej - 11 002,40 zł,
- instytucjonalnej – 7 092,27 zł.

W okresie sprawozdawczym wydano **289** decyzji w sprawie odpłatności rodziców biologicznych, w tym najliczniejszą grupę, bo aż **236** stanowiły decyzje odstępujące od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Podczas prowadzonych postępowań administracyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało z ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi urzędami pracy, Policją a także z innymi instytucjami w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, dochodowej i majątkowej, osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty. Zdecydowana większość rodziców znajdowała się w bardzo trudnej sytuacji życiowej i finansowej. Osoby te najczęściej nie posiadały stałego zatrudnienia, podejmowały jedynie drobne prace dorywcze lub utrzymywały się z rent, świadczeń pomocy społecznej. W 2016 roku - na wniosek strony – wydano 5 decyzji w sprawie zmiany wcześniej wydanych decyzji.

Ponadto w 6 przypadkach Starosta Goleniowski orzekł o umorzeniu w całości wierzytelności powstałej na skutek niewywiązywania się przez rodziców biologicznych z obowiązku uiszczania opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej:

- 2 (na wniosek strony) ze względu na fakt, że osoby zobowiązane do ponoszenia opłaty wychowywały inne małoletnie dzieci oraz znajdowały się w bardzo trudnej sytuacji życiowej i finansowej,
- 4 ze względu na fakt, iż egzekucja okazała się bezskuteczna.

W 4 przypadkach Starosta Goleniowski orzekł o umorzeniu postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia bądź odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej ze względu na fakt, iż postępowanie stało się bezprzedmiotowe.

1.2 Zadania realizowane przez PCPR jako organizatora pieczy zastępczej

W roku 2016 zorganizowano szkolenie dla utworzonych w 2016 roku rodzin zastępczych, 1 rodziny funkcjonującej od roku 2015 oraz kandydatów na rodziny zastępcze. Szkolenie odbyło się w okresie październik – grudzień 2016r. Do udziału w szkoleniu zaproszono 10 osób, udział w szkoleniu wzięło 7 osób, w tym 3 małżeństwa i 1 osoba samotna. Osoby, które ukończyły szkolenie otrzymały świadectwa o ukończeniu szkolenia.

Organizator Pieczy Zastępczej w okresie sprawozdawczym dokonał 20 pierwszych ocen sytuacji dziecka oraz 316 ocen okresowych zawierających opinię nt. zasadności pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. Oceny sytuacji dziecka Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonywał na posiedzeniach z udziałem odpowiednio: rodziny zastępczej lub prowadzących rodzinny dom dziecka, pedagoga, psychologa, właściwego asystenta rodziny, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

W procesie dokonywania oceny sytuacji dziecka uczestniczyły również ośrodki pomocy społecznej, które wyrażały opinie nt. zasadności dalszego pobytu dzieci w rodzinnej pieczy. W przypadku niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu, w wyznaczonym terminie, przekazywały Organizatorowi informacje nt. sytuacji rodzin naturalnych na piśmie.

Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka Organizator formułował na piśmie opinię dot. zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, a następnie przekazywał ją do właściwego Sądu.

Oceny dokonywane były w przypadku dzieci do 3 lat – nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych – nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2 przypadkach przekazał do Sądu opinie nt. braku zasadności pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, w 1 przypadku Sąd

podzielił opinię Organizatora i dziecko opuściło rodzinną pieczę zastępczą, w 1 przypadku Sąd nie podzielił opinii Organizatora. W pozostałych przypadkach pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej – w ocenie Organizatora – był zasadny.

W przypadkach powzięcia informacji o nieprawidłowościach występujących w rodzinie Organizator niezwłocznie informował o tym Sąd Rodzinny, który podejmował dalsze działania w stosunku do rodziny zastępczej.

W roku 2016r. wystąpiono z 17 wnioskami o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców naturalnych, z tego w 7 sprawach Sąd orzekł o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej, w 5 przypadkach Sąd oddalił wniosek, a w pozostałych przypadkach trwa postępowanie sądowe.

23 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do ośrodków adopcyjnych w celu przysposobienia. 2 dzieci zostało przysposobionych, 15 dzieci nie zostało zakwalifikowanych do adopcji ze względu na silną więź łączącą rodzinę zastępczą i dziecko, a w stosunku do 6 dzieci trwają procedury adopcyjne.

4 rodziny zastępcze zawodowe skorzystały z przysługującego im prawa do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem - 3 rodziny zastępcze zawodowe w wymiarze 30 dni kalendarzowych, 1 rodzina w wymiarze 15 dni kalendarzowych. Dzieci z tych rodzin zostały umieszczone w rodzinach pomocowych (posiadających kwalifikacje) wskazanych przez PCPR i zaakceptowanych przez rodzinę. Pod opieką rodzin pomocowych przebywało łącznie 12 dzieci.

2 rodzinom zastępczym zawodowym i 6 prowadzącym rodzinne domy dziecka przyznano świadczenie w formie zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich do rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zawodowych skierowano – w ramach umów zawartych z Powiatowym Urzędem Pracy w Goleniowie o zorganizowanie i finansowanie robót publicznych oraz o zorganizowanie stażu - m.in. 9 osób bezrobotnych, w tym:

- 4 osoby bezrobotne - w ramach stażu,
- 5 osób bezrobotnych - w ramach robót publicznych.

2. ustawy o pomocy społecznej:

2.1. Zapewnienie i organizowanie całodobowej opieki w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie

Na terenie Powiatu Goleniowskiego funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie, Smużyny 2 z filią w Nowogardzie przy ul. Piłsudskiego 9. Na podstawie decyzji zmieniającej z dnia 20 stycznia 2014r. znak: S-1.9423.1.1.2014.JJ Wojewoda Zachodniopomorski zezwolił na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej przeznaczonego dla 101 osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz 136 osób przewlekle psychicznie chorych. Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie dysponuje łącznie 237 miejscami. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie – w 2016 roku wynosił 2.895 zł.

W okresie sprawozdawczym do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło łącznie 40 wniosków o umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej, z tego 4 wnioski z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Goleniowskiego i 36 - z terenu innych powiatów (Dobra, Strzelce Opolskie, Szczecin, Szczecinek, Stargard, Gryfice, Gryfino, Świdwin, Dębno, Wolin, Cedynia, Myślibórz, Dobrzany).

Na przestrzeni 2016 roku wydano 38 decyzji administracyjnych, w tym:

- 10 decyzji zmieniających wysokość odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej z uwagi na waloryzację świadczeń rentowych mieszkańców przekraczającą kwotę

zmiany dochodu o 10% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej,

- 4 decyzje o wygaśnięciu odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej z powodu zgonu mieszkańców,
- 11 decyzji orzekających o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej na pobyt stały,
- 4 decyzje zmieniające decyzje o umieszczeniu na pobyt czasowy z powodu przedłużenia terminu pobytu,
- 4 decyzje o wygaśnięciu decyzji dot. skierowania z powodu zgonu mieszkańców,
- 5 decyzji o wygaśnięciu decyzji dot. umieszczenia z powodu zgonu mieszkańców,

Na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie na 31 grudnia 2016r. **oczekiwało 31 osób.**

2.2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Zgodnie z art. 19 pkt. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, do zadań własnych Powiatu należy prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej to szeroko pojęta interwencja, skierowana do osób i rodzin oraz zintegrowana współpraca z organami administracji rządowej i samorządowej, instytucjami systemu społecznego, w celu rozwiązywania problemów jednostki i rodzin.

W okresie sprawozdawczym z usług Ośrodka Interwencji Kryzysowej skorzystało łącznie **125 rodzin**. Najczęściej udzielano poradnictwa, wsparcia i pomocy w związku z występującymi w rodzinach: konfliktami małżeńskimi, bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami finansowymi, bezrobociem, alkoholizmem, przemocą psychiczną i fizyczną, chorobą, niepełnosprawnością oraz zdarzeniami losowymi.

Przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy w ramach OIK oraz liczba rodzin/osób w rodzinie korzystających z usług

Lp.	Przyczyny	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1	Sytuacja kryzysowa	41	144
2	Przemoc psychiczna i fizyczna	35	131
3	Niewydolność wychowawcza	23	121
4	Niepełnosprawność	8	22
5	Problemy finansowe, bezrobocie	6	24
6	Alkoholizm, narkomania	5	17
7	Choroba	4	9
8	Zdarzenie losowe	2	8
9	Bezdomność	1	1
	Ogółem	125	477

Liczba rodzin/osób w rodzinie korzystających ze wsparcia w rozbiu na gminy zamieszkania klientów oraz przyczyny udzielenia poradnictwa, wsparcia, pomocy.

Lp.	Przyczyny	Gmina Goleniów		Gmina Nowogard		Gmina Maszewo		Gmina Stepnica		Gmina Przybiernów		Gmina Osina	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.
1	Sytuacja kryzysowa	22	80	6	16	4	18	2	6	4	11	3	13
2	Niewydolność wychowawcza	16	83	1	2	4	30	1	4	1	2	-	-
3	Problemy finansowe, bezrobocie	4	15	-	-	1	7	-	-	1	2	-	-
4	Problemy mieszkaniowe, bezdomność	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Alkoholizm, narkomania	3	7	1	3	-	-	-	-	1	7	-	-
6	Przemoc psychiczna i fizyczna	27	102	3	9	1	5	2	6	2	9	-	-
7	Choroba	4	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Niepełnosprawność	7	18	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-
9	Zdarzenie losowe	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	1	5
10	OGÓŁEM	84	315	11	30	10	60	6	19	10	35	4	18

W ramach Ośrodka poradnictwa udzielali następujący specjaliści: prawnik, psycholog, mediator oraz pedagog.

Rodzaje wsparcia i liczba udzielanych porad na rzecz klientów OIK

Lp.	Rodzaj wsparcia	Liczba porad *
1	prawne	45
2	psychologiczne	112
3	pedagogiczne	1
4	terapia	1
5	mediacje	3
	ogółem	162

* wystąpiły przypadki, w których zgłaszające się osoby korzystały jednocześnie z kilku porad.

Rodzaje i liczba porad w rozbiciu na gminy zamieszkania klientów OIK-u.

Lp.	Rodzaj wsparcia	Gmina Goleniów	Gmina Nowogard	Gmina Maszewo	Gmina Stepnica	Gmina Przybiernów	Gmina Osina
		Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających
1	prawne	24	3	3	2	9	4
2	psychologiczne	53	21	12	9	9	8
3	pedagogiczne	1	-	-	-	-	-
4	terapia	-	-	-	-	1	-
5	mediacje	3	-	-	-	-	-
	OGÓŁEM	81	24	15	11	19	12

* wystąpiły przypadki, w których zgłaszające się osoby korzystały jednocześnie z kilku porad.

W ramach pracy wykonywanej przez koordynatora Ośrodka Interwencji Kryzysowej na rzecz mieszkańców Powiatu Goleniowskiego sporządzono 47 nowych kart klienta.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 10, poz. 1493), w Ośrodku Interwencji Kryzysowej zrealizowano program korekcyjno – edukacyjny, skierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie. Celem programu była zmiana postaw i zachowań u uczestników, w celu zmniejszenia ryzyka dalszego stosowania przez nich przemocy oraz zwiększenie zdolności do samokontroli niepożądanych zachowań.

Przy realizacji programu współpracowano z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi, Sądem Rejonowym w Goleniowie oraz Policją.

Program realizowany był w okresie od 9 marca do 25 maja 2016r. Zajęcia, w ramach programu, odbywały się w Goleniowie w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Program realizowany był w wymiarze 60 godzin zajęć dydaktycznych w formie pracy grupowej (wykładów połączonych z ćwiczeniami i treningami) i 11 godzin w formie pracy indywidualnej. Spotkania grupowe odbywały się raz w tygodniu i trwały trzy - cztery godziny, spotkania indywidualnie - według potrzeb uczestników. Program rozpoczęło 14 osób, ukończyło 10.

Zajęcia w programie prowadzone były przez osobę, która posiadała uprawnienia oraz kwalifikacje do prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Koszt realizacji programu wyniósł ogółem 7.000 zł i został w całości sfinansowany z dotacji celowej.

2.3. Usamodzielnianie wychowanków opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze

W 2016r. pomocą na usamodzielnienie, w trybie i na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, objętych było łącznie 2 wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

2 wychowankom młodzieżowych ośrodków wychowawczych wypłacano miesięczną pomoc na kontynuowanie nauki, 1 pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

W okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 3 weryfikacje indywidualnych programów usamodzielnienia,

- 2 oceny realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia.

W związku z ustawowym obowiązkiem weryfikacji sytuacji materialno – dochodowej w drodze przeprowadzanych wywiadów środowiskowych, w okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 5 aktualizacji wywiadów środowiskowych cz. IV,
- 2 wywiady środowiskowe cz. V.

W 2016r. wydano:

- 2 decyzje administracyjne przyznające miesięczną pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielnianym wychowankom młodzieżowych ośrodków wychowawczych,
- 1 decyzję zawieszającą miesięczną pomoc na kontynuowanie nauki,
- 1 decyzję przypisującą do zwrotu nienależnie pobraną pomoc na kontynuowanie nauki
- 1 decyzję przyznającą pomoc na zagospodarowanie,
- 1 decyzję umarzającą postępowania w sprawie zawieszenia wypłaty pomocy na kontynuowanie nauki.

3. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

W Powiecie Goleniowskim zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane były w 2016r. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, natomiast zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej przez Powiatowy Urząd Pracy.

Do 6 marca 2016r. brak było planu finansowego Funduszu, a środki na zobowiązania dot. dofinansowania kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej w Nowogardzie przekazywane były zaliczkowo. W dniu 7 marca 2016r. Zarząd PFRON podjął decyzję o dokonaniu podziału środków finansowych na poszczególne powiaty na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Dla Powiatu Goleniowskiego przyznano środki w wysokości **1.078.394,00 zł**, w tym na zobowiązania dotyczące kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej - **479.880,00 zł**.

Dnia 14 kwietnia 2016 roku Rada Powiatu w Goleniowie podjęła uchwałę Nr XI/117/16 w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Na poszczególne zadania przeznaczono kwoty:

- z zakresu rehabilitacji społecznej 968.494,00 zł, w tym na:

- 1) zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania warsztatu terapii zajęciowej - **479.880,00 zł;**
- 2) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych - **70.000,00 zł,**
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - **328.614,00 zł,**
- 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych - **90.000,00 zł,**

- z zakresu rehabilitacji zawodowej 109.900,00 zł, w tym na:

- 1) przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej **22.000,00 zł**,
- 2) finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu **42.000,00 zł**,
- 3) finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych **1.900,00 zł**,
- 4) dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej **44.000,00 zł**.

Rada Powiatu w Goleniowie dokonała zmian w uchwale Nr XI/117/16 z dnia 14 kwietnia 2016 roku w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki PFRON uchwałą Nr XVII/167/16 z dnia 15 grudnia 2016r.

Po dokonanych przeniesieniach pomiędzy zadaniami, plan finansowy na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej przedstawiał się następująco:

- na rehabilitację społeczną przeznaczono kwotę 1.009.875,77 zł na niżej wymienione zadania:

- 1) zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania warsztatu terapii zajęciowej - **479.880,00 zł**,
- 2) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych - **65.227,00 zł**,
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - **374.768,77 zł**,
- 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych - **90.000,00 zł**,

- na rehabilitację zawodową przeznaczono kwotę 68.518,23 zł na niżej wymienione zadania:

- 1) finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu **26.947,15 zł**,
- 2) finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych **1.700,00 zł**,
- 3) dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej **39.871,08 zł**.

Ogółem na rehabilitację społeczną przeznaczono kwotę **1.009.875,77zł** (w tym 479.880 zł na WTZ), z czego wykorzystano **1.009.875,77 zł**, natomiast na rehabilitację zawodową **68.518,23 zł**, z czego wykorzystano **68.475,46 zł**.

W ramach posiadanych środków udzielono dofinansowania do :

- kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowogardzie dla 30 uczestników,
- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych 32 osobom niepełnosprawnym i 32 opiekunom,
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 462 osobom niepełnosprawnym, w tym 421 osobom dorosłym, 41 dzieciom. W ramach tego zadania 108 osobom niepełnosprawnym udzielano comiesięcznych dofinansowań do zakupu środków pomocniczych takich jak: cewniki, worki i pieluchomajtki oraz sfinansowano udział własny osób niepełnosprawnych w kosztach zakupu między innymi:

- 15 wózków inwalidzkich,
- 234 aparatów słuchowych,
- 165 wkładek usznych,
- 8 par butów ortopedycznych,
- 4 materacy przeciwoleżynowych,
- 5 poduszek przeciwoleżynowych ,
- 1 gorsetu stabilizacyjno-unieruchamiającego,
- 2 pionizatorów,
- 6 protez uda,
- 4 protez podudzia,
- 4 balkoników,
- 14 ortez,
- 1 pończochy kikutowej,
- 1 zestawu do leczenia bezdechu,
- 2 fotelików terapeutycznych,
- 1 wymiany leja w protezie uda,
- 1 naprawy wózka inwalidzkiego,
- 1 naprawy pionizatora,
- zakupu sprzętu rehabilitacyjnego 10 osobom niepełnosprawnym. W ramach tego zadania udzielono dofinansowania do zakupu m.in.:
 - 5 łóżek rehabilitacyjnych,
 - 3 rowerów rehabilitacyjnych,
 - 4 piłek rehabilitacyjnych,
 - 2 mat sensorycznych,
 - 1 wałka rehabilitacyjnego,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych 9 osobom, w tym:
 - do likwidacji barier architektonicznych – 6 osobom (w ramach zawartych umów dofinansowano między innymi: dostosowanie łazienek i ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, poszerzenie otworów drzwiowych, likwidację progów, wyrównanie nawierzchni i ułożenie wykładziny antypoślizgowej, zamontowanie uchwytów i siedzisk w mieszkaniach osób niepełnosprawnych, wykonanie podjazdu do mieszkania dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim, zakup schodołazu dla osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim),
 - do likwidacji barier technicznych – 2 osobom (w ramach zawartych umów dofinansowano: zakup podnośnika elektrycznego z podwieszką i krzesła prysznicowego),
 - do likwidacji barier w komunikowaniu się – 1 osobie (w ramach zawartej umowy dofinansowano zakup aparatu telefonicznego dla osoby z dysfunkcją narządu wzroku).

Dodatkowo ze środków PFRON – w ramach zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej :

- sfinansowano wydatki na instrumenty i usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracę niepozostające w zatrudnieniu (staże dla 4 osób),
- przyznano 1 osobie niepełnosprawnej środki na szkolenie i przekwalifikowanie zawodowe,
- dokonano zwrotu kosztów wyposażenia 2 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.

Otrzymane przez Powiat z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych środki w kwocie **1.078.394,00 zł**, na realizację zadań z zakresu

rehabilitacji zawodowej i społecznej wykorzystano w **100,00%** na różnego rodzaju formy rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Należy jednak zaznaczyć, iż nie zaspokoili one wszystkich potrzeb w tym zakresie.

Odsetki zostały przekazane na konto PFRON w Warszawie.

W funkcjonującym na terenie Powiatu Goleniowskiego Warsztacie Terapii Zajęciowej w Nowogardzie uczestniczyło w okresie sprawozdawczym 30 osób niepełnosprawnych. Były to osoby z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności i o bardzo różnym poziomie wiedzy ogólnej oraz zróżnicowanych możliwościach przyswajania nowych treści.

Zajęcia odbywały się w grupach, w niżej wymienionych pracowniach:

- gospodarstwa domowego, w której to uczestnicy rozwijali między innymi umiejętność przygotowywania posiłków, utrzymywanie czystości i porządku w pomieszczeniu podczas zajęć, wyrabianie sprawności manualnych,
- manualno-ruchowej, uczestnicy uczyli się między innymi pracy z ciałem,
- stolarsko – rzeźbiarskiej, w której to uczestnicy doskonalili sprawność manualną poprzez wykonywanie prac ręcznych przy wykorzystaniu materiałów takich jak: styropian, skóra, płyta pilśniowa, drewno, sklejka, tasiemka, szkło,
- poligraficzno-komputerowej, gdzie uczestnicy zapoznali się z zasadami BHP, doskonalili umiejętność czytania, pisanie i liczenia, rozwijali umiejętność obsługi programów komputerowych i korzystania z przeglądarek internetowych,
- plastycznej, uczestnicy utrwalali oraz poznawali nowe, różnorodne formy plastyczne, tj. między innymi wykonywanie mas plastycznych z użyciem modeliny i plasteliny.

W Warsztacie prowadzona była również rehabilitacja ruchowa, polegająca na usprawnianiu ruchem, zajęcia rytmiczno – muzyczne, gimnastyka grupowa i indywidualna.

Koszt działalności Warsztatu w 2016r. wyniósł **533.200,00 zł** i został sfinansowany:

- w 90 % ze środków PFRON - 479.880,00 zł,
- w 9,81 % z budżetu Powiatu - 52.320,00 zł,
- w 0,19% ze środków jednostki prowadzącej WTZ - 1.000,00 zł.

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych odbyła 5 posiedzeń, na których zaopiniowała pozytywnie:

- projekty uchwał przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych,
- projekt Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2025,
- projekt uchwały Zarządu Powiatu w sprawie wprowadzenia zmian do uchwały Nr 629/122/2013 w sprawie ustalenia zasad dofinansowania zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, które mogą być finansowane ze środków PFRON polegających na ustaleniu wysokości dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze :
 - do wysokości kwoty udzielonej refundacji przez NFZ,
 - do 150% kwoty limitu NFZ, przy zakupie cewników i peluchomajtek.
- projekt złożony przez przyszłego beneficjenta w ramach programu "Wyrównywanie Różnic Między Regionami III" w obszarze „D” (likwidacja barier transportowych).

Ponadto Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych przeanalizowała sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych za rok 2015, które następnie zostało przedłożone Radzie Powiatu. Rada omawiała również na swoich posiedzeniach kierunki działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Goleniowskim.

III. SPRAWOZDANIE Z REALIZOWANYCH PRZEZ PCPR PROGRAMÓW I PROJEKTÓW KONKURSOWYCH

1. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Goleniowskim na lata 2013-2017.

28 marca 2013r. Rada Powiatu przyjęła uchwałę nr XXII/205/13 w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Goleniowskim na lata 2013-2017. Program stanowi podstawę do podejmowania działań na rzecz ograniczenia skali problemu oraz skutków przemocy domowej na terenie powiatu. Celem głównym Programu jest: „**Przeciwdziałanie przemocy domowej w Powiecie Goleniowskim**” i zakłada się jego osiągnięcie poprzez:

- 1.1. Podniesienie świadomości społecznej i świadomości społeczności na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- 1.2. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doświadczają.
- 1.3. Zmniejszenie stosowania przemocy przez sprawców.
- 1.4. Usprawnianie przepływu informacji pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2016r. w ramach działania :

1.1. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie:

- a) sporządzono weryfikację wykazów instytucji udzielających pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz przekazano je takim instytucjom jak: Sąd Rejonowy w Goleniowie, Prokuratura Rejonowa w Goleniowie, gminne ośrodki pomocy społecznej,
- b) aktualizowano witrynę Biuletynu Informacji Publicznej, na której m.in. udostępniano informacje dotyczące pomocy w obszarze przemocy w rodzinie, zamieszczono ofertę na przeprowadzenie programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zamieszczono wykazy instytucji udzielających pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy,
- c) kontynuowano dystrybucję ulotek z informacjami nt. instytucji udzielających pomocy ofiarom przemocy, żółtych kartek – dla sprawców przemocy, ulotek z informacjami nt. bezpłatnego poradnictwa na terenie powiatu,
- d) zaproszono do uczestnictwa w zajęciach grupy wsparcia ofiary przemocy (partnerów uczestników programu korekcyjno – edukacyjnego), zachęcano do zawiązywania grup samopomocowych, udzielano informacji o możliwości udziału w zajęciach psychologiczno – terapeutycznych - nowej formie pracy z osobą stosującą przemoc.

1.2. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doświadczają:

- a) kontynuowano poradnictwo, doradztwo, wsparcie specjalistyczne (prawnika, psychologa, terapeuty, mediatora) dla ofiar przemocy w rodzinie. Udzielano informacji nt. instytucji i organizacji, w których osoby uwikłane w problem przemocy mogłyby uzyskać dodatkową pomoc. W roku 2016 udzielono pomocy 35 rodzinom dotkniętym problemem przemocy. Z porad specjalistów skorzystało łącznie 26 osób, w tym 6 z porad psychologa, 10 z porad prawnych.

- b) w 2016 roku udzielono pomocy matce z małoletnim dzieckiem (ofiaram przemocy), poprzez wskazanie miejsca schronienia (skierowanie i umieszczenie w/w nastąpiło na podstawie decyzji właściwego OPS-u) w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Świnoujściu,
- c) kontynuowano współpracę z interdyscyplinarnymi zespołami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w związku z procedurą Niebieskiej Karty. Odbywała się ona poprzez udział w posiedzeniach grup roboczych oraz realizację działań zgodnie z indywidualnym planem pomocy na rzecz rodziny. Pracownik OIK – członek 2 interdyscyplinarnych zespołów - uczestniczył w posiedzeniach grup roboczych: w 51 posiedzeniach zespołu w Goleniowie oraz w 2 posiedzeniach zespołu w Nowogardzie.

1.3. Zmniejszenie stosowania przemocy przez sprawców.

- a) w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, w roku 2016 zrealizowano program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Rekrutacja uczestników odbywała się spośród osób wskazanych głównie przez interdyscyplinarne zespoły ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przez Sąd Rejonowy, Kuratorską Służbę Sądową, Policję. Łącznie zakwalifikowano 21 osób, rozpoczęło program 14 osób, ukończyło 10 osób,
- b) monitorowano rodziny, których członkowie byli adresatami programu korekcyjno - edukacyjnego, poprzez współpracę z instytucjami działającymi w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (gminne ośrodki pomocy społecznej, Sąd, Policję, interdyscyplinarne zespoły ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie). Monitoringiem objęto 35 uczestników, 5 osób powróciło do stosowania przemocy,
- c) przekazano do Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Goleniowie 3 formularze „A” niebieskiej karty.

1.4. Usprawnianie przepływu informacji pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - zorganizowano (we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Goleniowie) szkolenie z zakresu podniesienia poziomu bezpieczeństwa pracowników socjalnych gminnych ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu goleniowskiego oraz pracowników PCPR. W szkoleniu wzięły udział 22 osoby.

2. Pilotażowy program „AKADEMIA DLA RODZINY”

Zgodnie z zawartym w dniu 19 kwietnia 2016r. porozumieniem o współpracy pomiędzy Powiatem Goleniowskim, a Zachodniopomorskim Stowarzyszeniem Mediatorów, w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2016r. realizowano w Powiecie Goleniowskim „Regionalną Akademię Rodziny” – pilotażowy projekt zlecony do realizacji Zachodniopomorskiemu Stowarzyszeniu Mediatorów przez Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego.

Projekt skierowany był do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, małżeństw będących w kryzysie. Ponadto, w ramach Akademii wszyscy mieszkańcy Powiatu Goleniowskiego mieli możliwość skorzystania z profesjonalnej pomocy **terapeutycznej, psychologicznej, prawnej, pedagogicznej oraz mediacji.**

Podjęmowane – w ramach Akademii - działania miały na celu wykształcenie w rodzinach aktywnej i odpowiedzialnej postawy, pozwalającej na radzenie sobie

w kryzysowych sytuacjach, a głównym celem projektu było wzmocnienie kondycji rodziny poprzez wprowadzenie długofalowych i systemowych kierunków działań:

- a) profilaktykę problemów małżeńskich i rodzinnych,
- b) edukację i interwencję socjalną wobec rodzin i seniorów,
- c) promocję i upowszechnianie właściwych postaw w rodzinie,
- d) upowszechnianie wartości wieku dojrzałego,
- e) edukację seniorów w kierunku działań na rzecz środowiska lokalnego.

Łącznie w całym powiecie objęto projektem 355 osób. Odbiorcami projektu były osoby znajdujące się w kryzysie, rodziny będące w trudnej sytuacji spowodowanej niewydolnością wychowawczą, bezradnością w sprawach opiekuńczych, rodziny zagrożone odebraniem dzieci, rodziny i usamodzielniani wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej, osoby starsze.

W ramach działań Akademii, mieszkańcy Powiatu Goleniowskiego uczestniczyli:

- a) w szkole dla małżonków i partnerów – 9 osób ,
- b) w szkole dla rodziców – 44 osoby,
- c) w szkole dla babć i dziadków – 13 osób,
- d) w szkoleniu z zakresu edukacji finansowej – 12 osób,
- e) w grupie wsparcia rodziców – 18 osób

oraz korzystali z poradnictwa specjalistycznego:

- a) psychologicznego – 51 osób,
- b) prawnego – 48 osób,
- c) pedagogicznego – 53 osoby,
- d) mediacji – 41 osób,
- e) terapii – 66 osób.

3. Pilotażowy Program „AKTYWNY SAMORZĄD”

W 2016 roku w Powiecie Goleniowskim kontynuowano realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - na podstawie umowy zawartej w dniu 17 kwietnia 2013r. nr AS3/000007/16/D aneksowanej w 2016 roku- przekazał Powiatowi Goleniowskiemu środki finansowe na realizację zadań programu w łącznej wysokości 188.332,12 zł, z czego wydatkowano do 31 grudnia 2016r. 144.899,94 zł. Wsparciem – w ramach programu - objęto w ubiegłym roku 33 osoby niepełnosprawne.

W 2016 roku w ramach programu „Aktywny samorząd” osoby niepełnosprawne mogły skorzystać z dofinansowania w ramach Modułu I i Modułu II:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1. **Obszar A** – likwidacja bariery transportowej:

- **Zadanie 1** – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - **Zadanie 2** – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
2. **Obszar B** – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:
- **Zadanie 1** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - **Zadanie 2** – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
3. **Obszar C** – likwidacja barier w poruszaniu się:
- **Zadanie 2** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - **Zadanie 3** – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - **Zadanie 4** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
4. **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W ramach w/w zadań w poszczególnych obszarach programu „Aktywny samorząd” dofinansowano ze środków PFRON:

Obszar	Liczba zawartych umów z osobami niepełnosprawnymi lub ich przedstawicielami, które skorzystały z dofinansowania	Kwota wypłaconego dofinansowania
Moduł I		
A 1	1	4.720,90
A 2	0	0
B 1	6	63.388,00
B 2	1	2.800,00
C 2	0	0
C 3	0	0
C 4	0	0
D	3	6.394,36
Moduł II	32	67.596,68

dane na dzień 31.01.2017r.

Zgodnie z wprowadzonymi przez PFRON w 2016r. zmianami do programu środki otrzymane przez Powiat na realizację programu i niewykorzystane do 31 grudnia 2016r. mogą zostać

wydatkowane do 15 kwietnia 2017r. Szacuje się, że minimum 90% z pozostałych do dyspozycji Powiatu środków zostanie wydatkowanych na dofinansowanie zadań określonych w programie .

4. Projekty konkursowe

4.1. „PRZEMOCY DOMOWEJ POWIEDZ NIE”

W ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej otwartego konkursu ofert na realizację projektów w ramach Programu Oślonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”, w 2016 roku PCPR zgłosiło wniosek o dofinansowanie projektu, na którego realizację uzyskano dotację celową w wysokości **28.000zł.**

Grupami docelowymi projektu były rodziny i osoby dotknięte przemocą w rodzinie – mieszkańcy Powiatu Goleniowskiego, w tym współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby stosujące przemoc, osoby będące ofiarami przemocy, świadkowie przemocy oraz przedstawiciele służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie: członkowie interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy rodzinie (pedagodzy, kuratorzy sądowi, policjanci, pracownicy socjalni, członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracownicy służby zdrowia).

W ramach projektu zrealizowano sześć zadań:

Zadanie 1: Dwudniowe szkolenie dla członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu powiatu.

W szkoleniu wzięło udział 50 osób. Uczestnicy przedstawili swoje propozycje dot. usprawnień współpracy, przedstawili problem przemocy w rodzinie w swoich gminach. W trakcie spotkania uczestnicy szkolenia mieli również możliwość bliższego zaznajomienia się z problemem handlu ludźmi oraz wysłuchania wykładu nt. praw pacjenta w procedurze niebieskiej karty.

Zadanie 2: Spotkania terapeutycznych dla rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

W spotkaniach wzięło udział 5 rodzin, z których jedna z osób uczestniczyła w programie korekcyjno-edukacyjnym. Łączna liczba godzin spotkań terapeutycznych wyniosła 19, w tym 4 godz. zajęć grupowych oraz 15 godz. spotkań indywidualnych.

W trakcie spotkań poruszane były zagadnienia dotyczące problemów w relacjach konkretnej pary i rodziny, wywołanych przemocą oraz nadużywaniem alkoholu. Doskonalono umiejętności panowania nad zachowaniami niepożądanymi, porozumiewania się bez przemocy, motywowano do utrzymywania abstynencji.

Zadanie 3: Indywidualne poradnictwo specjalistyczne

Z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 46 osób: 28 z poradnictwa psychologicznego, 18 z doradztwa prawnego. W ramach zadania, w okresie od sierpnia do grudnia 2016r. specjaliści pełnili dyżury w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie: psycholog w wymiarze 3 godzin dziennie, prawnik w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Uruchomienie dyżurów specjalistycznych poszerzyło ofertę Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Goleniowie.

Zadanie 4: Spotkania w ramach grupy wsparcia.

W ramach grupy wsparcia zostało zorganizowanych 6 spotkań z udziałem psychologa i pedagoga, w których łącznie wzięło udział 27 osób. Przynależność do grupy wsparcia pozwoliła uczestnikom na zintegrowanie się z innymi osobami zmagającymi się z podobnymi trudnościami życiowymi. Wśród uczestników została stworzona właściwa atmosfera i warunki do wymiany doświadczeń, sprzyjająca wspieraniu się i wzajemnej mobilizacji w rozwiązywaniu tożsamyh problemów.

Zadanie 5: Pogadanki dla uczestników projektu nt. procedur postępowania w sytuacjach związanych z przemocą w rodzinie.

Udział w pogadankach z kuratorem oraz przedstawicielem Policji pozwolił uczestnikom poruszyć interesujące ich zagadnienia z zakresu prawa cywilnego i karnego, odnoszące się do codziennego życia. Prelegenci udzielali informacji nt. procedury niebieskiej karty, uprawnień osoby doznającej przemocy w postępowaniu karnym, zagrożeń występujących wśród dzieci i młodzieży oraz zagadnień dotyczących czynów karalnych, ze szczególnym uwzględnieniem problemu przemocy oraz odpowiedzialności karnej.

W ramach działania odbyły się 2 pogadanki, w których łącznie wzięło udział 26 osób

Zadanie 6: Dwudniowy kurs szkoleniowy dla rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

W warsztatach wzięły udział rodziny z dziećmi, których członkowie uczestniczyli w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy oraz rodziny z każdej gminy z terenu powiatu, wytypowane przez gminne zespoły interdyscyplinarne oraz świadkowie przemocy. W zajęciach wzięło udział – 26 osób dorosłych i 44 dzieci. W ramach działania zorganizowano zajęcia odrębnie dla dorosłych członków rodziny i odrębnie dla dzieci. Przeprowadzono również zajęcia dla grupy nastolatków. Warsztaty miały charakter wyjazdowy.

Całkowity koszt realizacji projektu wyniósł 40.611zł, w tym kwota dotacji 28.000zł i wkład własny 12.611zł.

4.2 „KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ”

W ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej otwartych konkursów ofert na finansowe wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w 2016 r. PCPR zgłosiło projekt, który został zakwalifikowany do realizacji. Na realizację projektu uzyskano dotację celową w wysokości **31.302,00 zł**.

Wartość projektu po rozliczeniu wyniosła – 67.297,37 zł, w tym:

- **31.300,80 zł - dotacja**
- **35.996,57 zł - wkład własny.**

W ramach otrzymanej dotacji w 2016 roku sfinansowano w 46,51% koszt zatrudnienia dwóch koordynatorów (dwa etaty) rodzinnej pieczy zastępczej w Zespole ds. Pieczy Zastępczej obejmujących opieką i wsparciem 30 rodzin zastępczych.

IV. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.

1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez promowanie idei rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców powiatu.
2. Organizowanie grup wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
3. Organizowanie szkoleń dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
4. Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
5. Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla członków rodzin zagrożonych i dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
6. Prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
7. Utrzymywanie jakości standardu usług świadczonych przez Dom Pomocy Społecznej w Goleniowie.
8. Współfinansowanie kosztów funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowogardzie.
9. Uczestnictwo w „Programie wyrównywania różnic między regionami II”- stosownie do złożonych wniosków i wystąpień.
10. Uczestnictwo w pilotażowym programie „Aktywny samorząd” - stosownie do złożonych wniosków i wystąpień.